

KERK-KRANT

GELOOFSGEMEENSCHAP AUGUSTINUS
EINDHOVEN

CORONA EDITIE 32

Extra editie 32 ivm coronacrisis

18 oktober 2020

Aan de vrienden van de Geloofsgemeenschap Augustinus Eindhoven en alle andere geïnteresseerden

De omgekeerde wereld

*God die genoemd wordt 'Ik zal er zijn voor jullie' verwelkomt ons vandaag
in de ruimte waar je bent en omgeven met mensen die je dierbaar zijn.
In de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest. Amen.*

Er was een tijd dat de invloed van de kerk zich uitstreckte over alle domeinen van het leven. Maar het tij keerde.

De wereld keerde om en vanuit de samenleving werd bepaald wat belangrijk werd.

Ook dit heeft zijn beperkingen. We werden verrast door niet gekende godsdiensten in ons land.

Hoe de juiste weg vinden?

Een vreemdeling wellicht die met open oog nieuwe dingen leert kennen en waarderen.

Die niet voorbijgaat aan de kern van alle dingen die stil is en eindeloos.

Die attent is en liefde aanreikt. Zoals Jezus die zichtbaar maakt in onze wereld dat door geloof in hem de wereld opnieuw wordt omgekeerd.

Mogen we in de stilte van dit moment de kern van het leven leren vinden.

*Redactieadres Kerk-Krant: frans.ans.savelkouls@hetnet.nl
Adres van onze website: augustinus-eindhoven.nl/*

Geloven is doen: begin alvast maar

Geloven is onvoorwaardelijk vertrouwen. Ik zie dit bij kleine kinderen. Vreugde is er bij de ouders als hun kind kan staan. Op een ochtend zet zijn vader zijn kind op de tafel. Fier staat het daar. Blijdschap straalt uit de ogen van de ouders. Zonder de minste aanwijzing laat het kind zich voorover vallen. Het is er heilig van overtuigd dat het opgevangen wordt door vader of moeder. En zo gebeurt het.

Zelf ben ik dit onvoorwaardelijke vertrouwen van een kind kwijt geraakt in de loop van mijn leven. In nieuwe situaties kijk ik de kat uit de boom. Een beetje wantrouwig neem ik de nieuwe situatie op. Bekijk en denk na of het veilig is. Mijn weifelend geloof lijkt op een rotsblok op de weg, dat me de doorgang belemmert. Ik wil het rotsblok wel weghalen, maar het lijkt me te zwaar en te groot. Het gaat mijn krachten te boven om het te verwijderen en zo een vrije doorgang te hebben. Ik hoor Jezus zeggen: 'Als je een geloof hebt, zo groot als een mosterdzaadje, kun je....'. Ik zou minstens kunnen beginnen met het blok in stukjes te hakken.

Toch heb ik in de periode dat het coronavirus heerst, mensen het rotsblok in stukken zien hakken om een vrije doorgang te creëren om in contact te komen met dierbaren in verzorgingshuizen. We hebben mensen samen zien muziek maken vanaf hun balkons. We leven wel in een sterk geïndividualiseerde samenleving. Maar we zijn meer dan individuen. We zijn mensen die contact zoeken, elkaar nodig hebben om mens te worden en mens te zijn. We hebben elkaar nodig om onze weg te vinden in het leven, om onze weg samen te gaan. Telkens weer zijn het anderen die ons de weg wijzen. Mensen die zien waar je goed in bent en dat stimuleren. Zo heb ik geleerd het rotsblok op mijn weg in stukjes te hakken.

Hier is Jezus heel goed in. Hij ziet de ellende en eenzaamheid van mensen. Hij hoort hun pijn. Gaat naar hen toe. Kijkt in hun ogen. Denkt niet na of het goed is hen te helpen en of het mag van religieuze leiders. Hij begint van mensen te houden. Raakt hen aan. Spreekt hen bemoedigend toe. In kleine gebaren breekt hij het rotsblok stuk dat mensen belemmert voluit te leven. Hierbij maakt Jezus geen onderscheid tussen rijk of arm, man of vrouw, vriend of vreemde, gelovig of ongelovig. Jezus handelt vanuit zijn rotsvast vertrouwen in God. Jezus weet diep in zijn hart dat hij door God is bemind. Hierdoor wordt zijn geloven gevoed om goed te doen. En mensen die hij ontmoet komen tot leven. Velen gaan op hun beurt doen wat Jezus heeft voorgedaan. En zij op hun beurt beginnen rotsblokken, die mensen blokkeren om voluit te leven, in stukjes te hakken. De weg vrij te maken om voluit te leven van Gods genade. Dat is een kwaliteit van leven die God ieder van ons geeft om door te geven aan anderen. Jezus heeft een passie voor zachte krachten die het leven leefbaar maken. Die passie is zichtbaar bij velen in coronatijd. Hopelijk leren we hiervan dat geloven zichtbaar wordt in wat we doen. Geloven wordt niet zichtbaar in wat we denken, slechts is wat we doen openbaart zich ons ware geloven. Begin alvast maar. Laat je maar vallen zoals een kind. En weet dat je altijd weer valt in de armen van God.

René Hornikx

Negenentwintigste zondag door het jaar

Eerste lezing: Jesaja 45,1.4-6

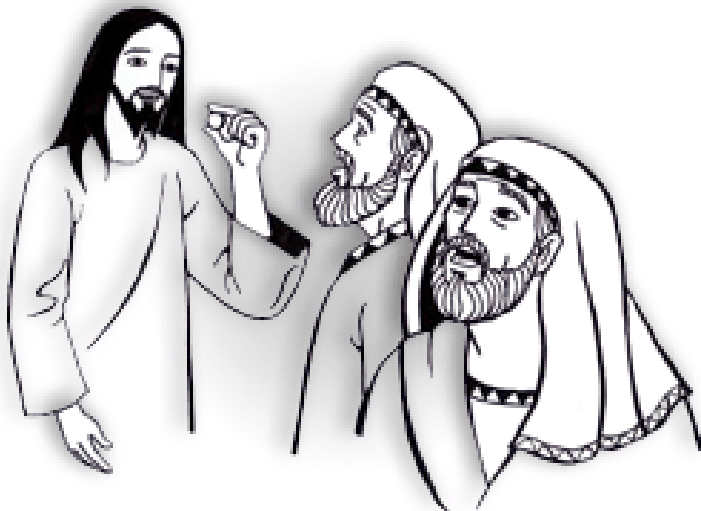
God spreekt tot de koning en neemt hem op in de geschiedenis van Israël.

Zo spreekt de Heer tot Kores zijn gezalfde, die Ik bij de rechterhand heb genomen, om volken voor hem neer te leggen en koningen de gordels van de heupen te rukken, en voor hij komt de deuren te ontsluiten, zonder dat een poort gesloten blijft: Omwille van Jakob mijn dienstknecht, om Israël mijn uitverkorene, heb Ik u bij uw naam geroepen, u een erenaam gegeven -en gij kende Mij niet. Ik ben de Heer en niemand anders, buiten Mij is er geen god; Ik omgord u, - en gij kent Mij niet. Zo zullen zij erkennen, van de opgang der zon tot aan haar ondergang, dat er niemand anders is dan Ik alleen: Ik ben Jahwe, en niemand anders.

Vraag: Wat gebeurt er met mensen die goed leven en niet in God geloven?

Evangelie: Matteüs 22,15-21

Er wordt Jezus en strikvraag gesteld. Luister naar zijn antwoord.

Toen gingen de Farizeeën onder elkaar beraadslagen hoe ze Hem in de val konden laten lopen. Zij stuurden hun leerlingen met de Herodianen op Hem af met de vraag: “Meester, wij weten dat Gij oprecht zijt en de weg van God in oprechtheid leert; en Gij stoort U aan niemand, want Gij ziet de mensen niet naar de ogen. Zegt ons daarom: Wat dunkt U, is het geoorloofd belasting

te betalen aan de keizer of niet?” Maar Jezus doorzag hun valsheid en zei: “Waarom probeert gij Mij te vangen, gij huichelaars? Laat Mij de belastingmunt eens zien.” Zij hielden Hem een denarie voor. Hij vroeg hun: “Van wie is deze beeldenaar en het opschrift?” Zij antwoordden: “Van de keizer.” Daarop sprak Hij tot hen: “Geef dan aan de keizer wat de keizer toekomt, en aan God wat God toekomt.” Toen zij dit hoorden, stonden zij verwonderd; zij lieten Hem met rust en gingen heen.

Vraag: Welk antwoord zou jij in plaats van Jezus gegeven hebben?

Overweging

Goede mensen,

In dit evangelie wordt Jezus een strikvraag gesteld: 'Is het toegestaan de keizer belasting te betalen of niet?' Het lijkt me goed om even stil te staan bij wie deze strikvraag stelt. Ze werd niet gesteld door de Farizeeën. Die stuurden hun leerlingen samen met aanhangers van koning Herodes. De strikvraag wordt aan Jezus gesteld door twee partijen die in het dagelijkse leven diametraal tegenover elkaar staan. Die elkaar niet kunnen luchten of zien. De ene groep zijn dus de leerlingen van de Farizeeën, die voorstanders zijn van een verinnerlijkte relatie tot God, gevoed door een trouw lezen van de Schrift wat ze uitdragen in hun dagelijks leven. De andere groep zijn de Herodianen, trouwe aanhangers van de heersende koning Herodes. Judea, het land waar Jezus woont, was bezet gebied en werd onderdrukt door het heffen van hoge belastingen door Herodes. Hierdoor was er een zekere rust en stabiliteit. Maar de hoge belastingen drukten zwaar en waren een belangrijke factor in de toenemende verarming.

De Farizeeën willen dat de mensen bidden om vrede. Want de onvrede in de wereld komt omdat er niet genoeg gebeden wordt. De aanhangers van Herodes willen dat de mensen de handen uit de mouwen steken en harder werken zodat er meer belastinggeld is en de mensen rust hebben. De Herodianen vinden ook dat de

aanhangers van de Farizeeën te veel bidden en te weinig werken wat volgens hen de oorzaak is van de verarming. Zo worden God en mens tegen elkaar uitgespeeld en tot concurrenten van elkaar gemaakt.

Matteüs brengt deze van nature tegengestelde groepen bij elkaar en laat hen samen een vraag stellen aan Jezus: "Is het toegestaan belasting te betalen aan de keizer of niet?" Op deze vraag kun je met een duidelijk 'ja' of 'nee' antwoorden. Bij 'ja' zou Jezus God te kort doen, bij 'nee' kan hem opruiende taal tegen de keizer worden verweten. Jezus staat voor een lastig dilemma. Hij kan moeilijk een goed antwoord geven om beide groepen tevreden te stellen. Jezus geeft dan ook een heel genuanceerd antwoord: "Geef dan wat van de keizer is aan de keizer en geef aan God wat God toebehoort". Het antwoord van Jezus komt er op neer om zowel de samenleving als de godsdienst serieus te nemen, ze niet tegenover elkaar uit te spelen. Of met andere woorden, neem God en de mens serieus.

Met dit antwoord laat Jezus zien dat ook Hij geen pasklaar en duidelijk antwoord heeft op ingewikkelde vraagstukken. Hij antwoordt voorzichtig en niet met een simpel 'ja' of 'nee'. Soms zijn de vragen van het leven te moeilijk om een duidelijk zwart-wit oordeel over te hebben. En toch stel ik vast dat we elkaar vaak dwingen om een pasklaar antwoord te geven. Maar

op grote levensvragen is geen pasklaar antwoord te geven. Als we er een pasklaar antwoord op hebben, dan wil dat meestal zeggen dat we ons iets wijs maken om met rust gelaten te worden, om ons geweten te sussen en stil te houden. We dwingen een ander soms een pasklaar antwoord te geven op een vraag om daarmee een gerust geweten te hebben en lekker lui achterover te gaan zitten.

Een voorbeeld: het huwelijk is onontbindbaar. Dat is een christelijk ideaal dat we hoog willen en moeten houden. Maar soms komen mensen voor de onmogelijkste situaties te staan, ongezoekt en ongewild. En de vraag van zulke mensen kun je dan bijna nooit beantwoorden met een duidelijk en rechtlijnig 'ja' of 'nee'. Meestal moet er worden gewikt en gewogen.

Of een ander voorbeeld: euthanasie is verboden. Begin en einde van het leven verdienen de hoogste eerbied. Maar soms staan artsen en betrokkenen ongezoekt en ongewild voor de vraag: Wat moeten we nu doen uit eerbied voor deze mens en uit eerbied voor God? Soms moet er gewetensvol worden gewikt en gewogen. De keizer en God, ieder het zijne geven.

Maar wat is van God? Wat komt God toe? In een lied zingen we een antwoord op deze vraag: "U komt de lof toe, U het gezang, U alle glorie". Maar dat is als antwoord toch eigenlijk wel vaag en algemeen. Zou Jezus dat bedoelen, als Hij vraagt om een muntstuk te laten zien?

Er zijn mensen, er zijn volken, staten en kerken, die precies weten wat 'van God' is, wat God toekomt. Wat God toekomt is heilig, heel, uit een stuk.

In ons dagelijks leven noemen we veel heilig. De kerk is heilig en er is een heilige stoel. Op dezelfde manier is er ook een heilige koe en is er het gouden kalf van de economie. Maar al wat wij heilig noemen in het dagelijks leven maakt wel veel slachtoffers: de zwakkeren verliezen, de kleinen worden bedrogen, de armen worden armer, een onheilige tweedeling verscheurt de wereld.

Maar gelukkig hebben we profeten, mensen die niet spreken uit eigen naam, maar in naam van God. Profeten horen we niet graag. Zij staan aan de kant van God, aan de kant van de armen, aan de kant om goed te verstaan wat het antwoord van Jezus betekent: wat God toekomt, wat van God is, dat zijn juist de armen, de uitgebuite, de mislukte mensenkinderen, de slachtoffers van onheilig geweld. We geven aan God wat van Hem is, als we voor die mensen opkomen.

'U komt de lof toe, U het gezang', maar dus ook: U komen de mensen toe, de armen in de eerste, de tweede, de derde en de vierde wereld. De mensen in Jemen, Syrië, Noord-Korea, Soedan, vluchtelingen dobberend op zee in een gammel bootje, de lijmsnuivende kinderen in Brazilië, de daklozen in onze grote steden, mensen met een beperking die trachten te integreren in ons eigen dorp. Voor hen moeten we bidden en hen financieel steunen als het nodig is; niet het één of het ander, maar het één én het ander.

René Hornikx

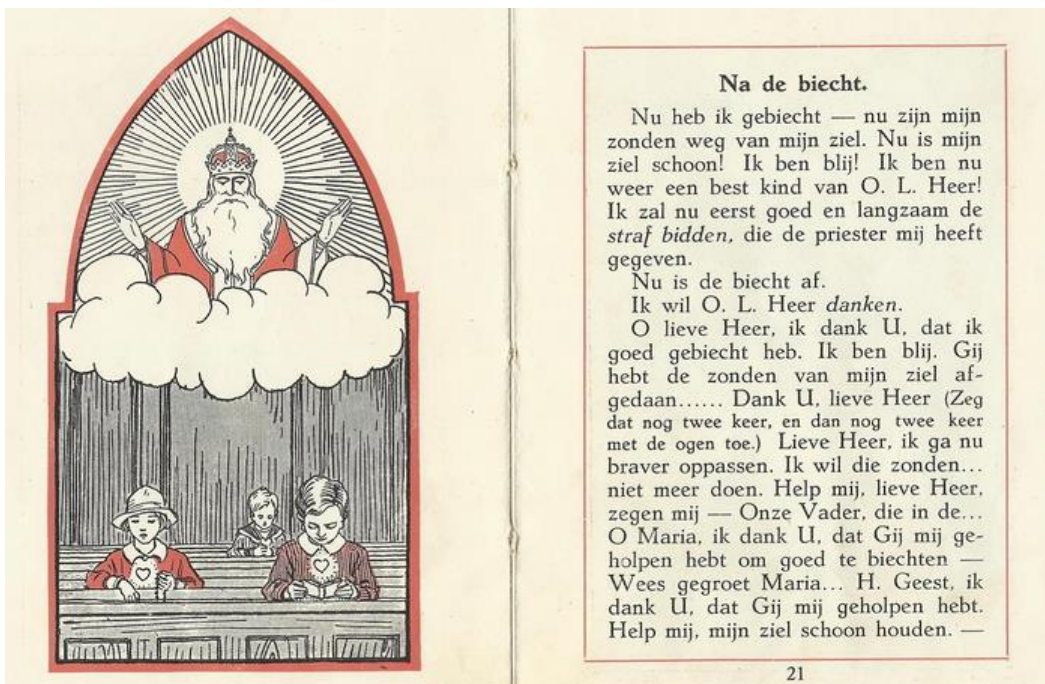
Herinneringen uit een Roomse jeugd (3): Biechten

Al voor mijn eerste communie had ik natuurlijk al het sacrament van de biecht ontvangen. Ook hiervoor werden wij door kapelaan van Eijl vanzelfsprekend goed voorbereid. Alleen met een zuivere ziel, een rein hartje en een lege maag was ter communie gaan mogelijk. Er werd ons een uitgebreide lijst met dagelijkse zonden voorgehouden die ons in het vagevuur konden doen belanden. Enkele zijn me altijd bijgebleven: "Ongehoorzaam zijn aan je ouders", "Onaardig zijn voor anderen", "vergeten anderen steeds te helpen waar nodig". Onmiskenbaar zinvolle wegwijzers voor het leven.

Hoewel de biecht een individueel sacrament is, is er in mijn beleving eerder sprake geweest van een collectief gebeuren. Biechten gebeurde namelijk klassikaal. Begeleid door meester van Loon of meester van der Vorst wandelden wij gezamenlijk met de klas van de Gerardusschool aan de Orchideeënstraat naar de kerk. De Gerarduskerk kende toen een viertal biechtstoelen. Eén voor de pastoor, twee voor de kapelaans en één voor pater Petrus die als een soort derde kapelaan in de parochie werkzaam was. Bij de kerk aangekomen, werd de klas naar gelang het aantal aanwezige biechtvaders in drie of vier groepen verdeeld. Al snel na de eerste biecht werd uit de onderlinge gesprekken met klasgenootjes duidelijk bij wie je moest zijn voor de minst zware penitentie. Bij pater Petrus kwam je altijd weg met drie weesgegroetjes terwijl de straf bij de andere biechtvaders tot het een week lang bijwonen van de vroegmis kon leiden. Het werd dus zaak bij de wandeling van school naar kerk je zodanig strategisch op te stellen dat je aldaar aangekomen bij de biechtstoel van deze brave pater terecht kwam. Met drie weesgegroetjes was je zieltje weer schoon en de poort naar de hemel wagenwijd open.

Ach, dat katholieke geloof leek zo gek nog niet.....

Harrie Meelen

KNIPSELS (5)

Als ik in krant of tijdschrift een uitspraak of gedachte lees, die ik nog eens wil nalezen of onthouden, knip ik hem uit en stop hem in een map. Vandaag en de komende keren zal ik een aantal van die knipsels met u delen, in de hoop dat ook u er iets aan hebt. Deze week deel 5.

Opnieuw: "Uit het dagboek van een clown"

In de aflevering van de vorige week van deze rubriek, had ik een stukje onder bovenstaande titel overgenomen uit het dagblad *Trouw*. Mijn knipsels zijn eigenlijk voor eigen gebruik bedoeld (zie de rode toelichting bovenaan

deze pagina) en daarom let ik niet altijd op wie de auteur is. Tot mijn grote verbazing kreeg ik een reactie van Rian van den Brand, regelmatige bezoeker van Glorieux en voorheen van de Paterskerk, die er mij op attent maakte dat deze tekst van haar hand was. In de mailwisseling die wij deze week daarover hadden schreef Rian mij: "Ik ben nog steeds contactclown, alleen vanwege Corona mogen wij op dit moment niet binnen spelen. Wel heb ik afgelopen zomer enkele keren buiten gespeeld bij verpleeghuizen in de regio. Hopelijk mogen we weer snel binnen spelen, want door één op één te spelen kunnen we dichterbij de mensen komen. Na het krantenartikel is er ook een podcast van gemaakt met een interview met mij, dat, al zeg ik het zelf, de moeite waard is om te beluisteren.

Ik geef u de link naar die podcast: <https://www.trouw.nl/podcasts/als-rian-de-clown-speelt-heeft-haar-leven-zin~ba230713/>" Links ziet u Rian in "bedrijfskleding". In mijn antwoord heb ik haar verteld dat ik in haar verhaal iets herken van mijn eigen rol als voorganger: "Als je je bewust bent van wat er bij je 'publiek' leeft, kom je pas goed over. En dan moet je ook geloven in je rol. Niet bang zijn om expressie te tonen, om handen en voeten te geven aan de boodschap die je wilt overbrengen. Godfried Bomans zei eens: 'de beste Sinterklaas is hij, die er zelf in gelooft dat hij het is (als hij optreedt)'."

Hou er de moed maar in (vervolg)

Hoe houden we de moed erin nu we in de tweede golf van de coronacrisis zitten? Filosoof Lammert Kamphuis zegt dat het goed is dat we ons trainen in geduld. Hij denkt daarbij aan de historische bokswedstrijd uit 1974 tussen George Foreman en Mohammed Ali. In de eerste ronde van dat gevecht werd Ali te grazen genomen. Maar dat bleek tactiek, om Foreman af te matten. Daarna kwam Ali uit de touwen en sloeg Foreman knock-out. Dat kunnen wij ook doen: geduldig de klappen incasseren, erop

vertrouwende dat we uiteindelijk het virus zullen verslaan. Daarnaast wijst psycholoog Madelijn Strick op de rol die humor kan spelen om de moed erin te houden. Op internet vind je veel grappen over handen wassen, thuiswerken, de angst voor hoestende mensen. Grappen zorgen ervoor dat mensen zich minder somber voelen, minder gestrest, bezorgd en verveeld. Humor is ook een sociale activiteit. Doordat er grappen worden gemaakt over wat ons overkomt, vindt er een vorm van onderlinge afstemming plaats. Wat vinden we hiervan? Waar kunnen we met zijn allen om lachen? Het heeft een ordenend effect. Maar investeer ook in echt sociaal contact: 'vitamine S'. Je hebt mensen uit je nabije omgeving nu meer nodig dan ooit tevoren. Eén op één contacten spelen een grote rol in ons welzijn. Ga daar met mensen uit je nabije omgeving mee aan de slag. Dat kan prima zonder de coronaregels te overtreden. Ga met een vriend op het terras zitten, maak een belafsprake. Of nog beter: ga wandelen. Als je wandelt hoef je elkaar niet aan te kijken, waardoor je geneigd bent om veel meer met elkaar te delen.

Uit ellende opgestaan

46 Jaar geleden won Getty Kaspers (nu 72) van Teach In het Eurovisie Songfestival met haar lied Dinge Dong. Er verscheen een boek over haar leven na dit succes, waarin ze weinig geluk heeft gekend. Eerst gehuldigd, daarna in vergetelheid geraakt. Nieuwe hits bleven uit en Teach In werd bij het grofvuil gezet. Ze probeerde het nog wel als solist in nachtclubs, maar niemand zat op haar te wachten. Persoonlijk leed volgde toen haar man stierf aan ALS. Ze vertelt niet alles, zoals over de ellende die ze in haar jeugd heeft meegemaakt. Want dan zou ze mensen kunnen kwetsen, en dat wilde ze niet. Acht jaar na het Songfestival eindigde ze als serveerster op een camping in Portugal. Het boek waarin dat allemaal te lezen staat heet: 'Een leven lang geleden', en is geschreven door Dave Boomkens (2019). Bij het verschijnen van dit boek werd haar de vraag gesteld: 'Als u mislukt bent in de showbizz, wat is dan de vervulling van uw bestaan geweest?' 'Het leven zelf', antwoordde ze. 'Dat ik adem. Degene ben geworden die ik ben. Me geoefend heb in geduld en niet-oordelen. Dat ik geen spijt heb. Dat ik geleerd heb op te staan.'

Gevoelens worden niet dement

Iemand schrijft in de krant over het leven met zijn partner (62) die Alzheimer heeft. Bij het passeren van een fietsenwinkel zei ze: 'Ik wil ook weer fietsen.' Een beetje ongemakkelijk zei ik: 'Ja, maar het is hier te druk lieverd.' Ongemakkelijk, omdat ik me realiseerde dat ze nooit meer zou kunnen fietsen. Later las ik een verhaal over dementie van de psychogerontoloog Huub Buijssen, waarin deze uitlegde dat gevoelens niet dement worden en dat je op dat niveau kunt blijven communiceren. *Verlangen, hoop, verdriet, blijdschap, onzekerheid blijven bestaan, ook voor iemand met dementie. Het verlangen is een verlangen naar veiligheid, geborgenheid, identiteit. Is er bestaan denkbaar zonder verlangen?* Mijn reactie op het verlangen om weer te fietsen was op het niveau van ons denken juist. Pas in de loop van de tijd realiseerde ik me dat ik met mijn

reactie haar verlangen om weer te fietsen in feite negeerde en daarmee haar eenzaamheid en ook mijn afstand tot haar groter maakte. Als ik op het gevoelsniveau van haar verlangen had gereageerd, had ik bv. kunnen zeggen: 'Ja, dat zou fijn zijn hè lieverd?' Bij het voortschrijden van de ziekte werd contact op dat gevoelsniveau steeds belangrijker, was mijn ervaring. Op een rouwkaart las ik: *Het was moeilijk uit te leggen wat je bedoelde maar je kon goed aangeven wat je voelde.* Dat was precies raak! Ik las ook nog: *Je zou willen dat degenen van wie je houdt, altijd voelen dat hun leven de moeite waard is.* Daar gaat het inderdaad uiteindelijk om.'

Leer van de olifant.....

Op een dag breekt er brand uit in het bos, Terwijl alle dieren in paniek wegrennen, gaat de olifant naar de rivier en vult zijn slurf om de brand te blussen. 'Waarom doe je dat?', vragen de dieren die hem tegenkomen. 'Het helpt toch niet.' De olifant gromt en blijft stug heen en weer lopen van de rivier naar het bos. 'Ik doe in ieder geval iets', zegt hij.

Joost Koopmans osa

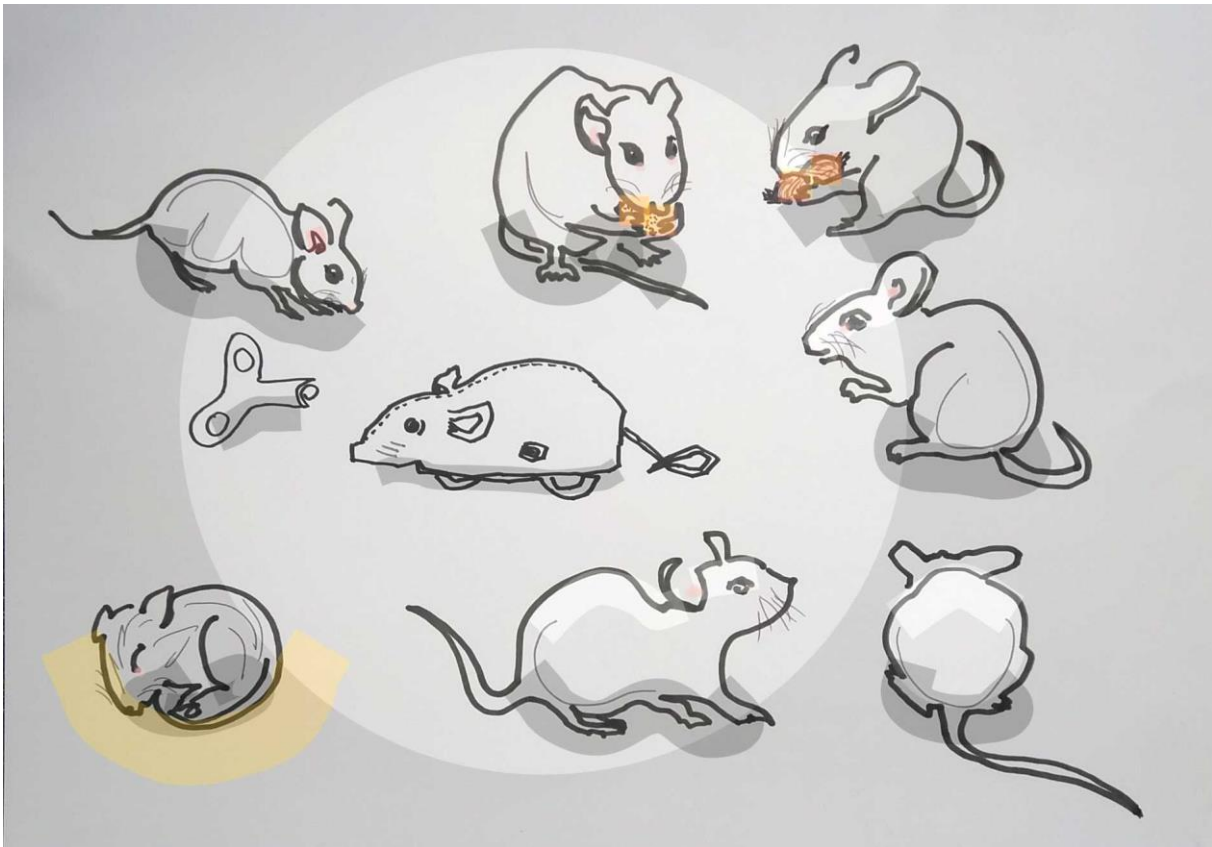

Wereldmissiedag

Als we geen coronacrisis hadden gehad, dan zou zondag 18 oktober *Wereldmissiedag* zijn geweest.

Misschien herkent u dit missiebusje nog, of sterker, misschien staat het nog op uw zolder.

Waardeoordeel

Muntgeld, wat is het uiteindelijk waard? De écht waardevolle zaken in je leven zijn immers onbetaalbaar.

Uit mijn jeugd herinner ik me nog een bijzonder televisie interview met pater Leopold Verhagen. Terwijl hij aan tafel zat, haalde hij een opwindbare speelgoedmuis uit de zak van zijn zwarte pij. 'Deze muis is "Made in Taiwan" ', zei hij. Maar daar bleef het niet bij.

Tot grote ontsteltenis van de dames in het publiek kwam er ook een levende muis tevoorschijn, die hij tam had gemaakt. Het beestje at ter plekke uit zijn hand. Het ging rechtop zitten en keek eens pienter om zich heen. Toonbeeld van een miniatuur levend wezen dat ademhaalt, kan groeien en zich voortplanten. 'En déze muis is "Made in Heaven" ', verklaarde hij met een grote glimlach, terwijl hij nog eens schuins naar die andere muis keek, het door mensenhanden gemaakte artefact, dat bijna niks kon.

Iedereen schoot prompt in de lach, hij had zijn pointe gemaakt. *Anita*

Leopold Verhagen osa

Nieuwe encycliek: Fratelli Tutti (2)

Op de feestdag van de H. Franciscus ondertekende paus Franciscus zijn nieuwe encycliek Fratelli Tutti. Deze titel verwijst naar een uitspraak van de heilige: we zijn allen broeders (en zusters natuurlijk).

Vorige week publiceerde de Kerk-Krant enkele citaten uit de encycliek. Nu het vervolg hierop, wederom ontleend aan de website van de Order der Dominicanen.

Om deze wereld te verwerkelijken moeten ons hart open zijn (hoofdstuk 4). We moeten vriendschap ervaren, zoeken naar wat moreel goed is en een sociale ethiek in praktijk brengen, opdat we weten dat we deel zijn van een universele broederschap. We zijn geroepen tot solidariteit, verbinding en vrijgevigheid.

Om met open hart een open wereld te creëren, is politieke betrokkenheid van belang, en wel een beter soort politiek (hoofdstuk 5). Politiek die het algemeen en universeel belang dient, die 'populair' is omdat het voor en met de mensen is. Deze politiek kent sociale naastenliefde en streeft menselijke waardigheid na.

Weten hoe een dialoog te voeren is de manier om de wereld te openen en sociale vriendschappen op te bouwen (hoofdstuk 6), met een open hart. Dit is de basis voor een betere politiek. Dialoog zoekt en respecteert de waarheid. Door dialoog ontstaat een cultuur van ontmoeting, die een manier van leven wordt, een hartstochtelijk verlangen. Wie een dialoog voert is gul, erkent en respecteert de ander.

Maar alleen ontmoetingen zijn niet genoeg. We moeten de realiteit onder ogen zien van de verwondingen van eerdere mislukte ontmoetingen, en dus moeten we de paden lopen van het opnieuw ontmoeten (hoofdstuk 7). We moeten wonden helen en dat kan niet zonder te vergeven – wat niet hetzelfde is als vergeten. We moeten moedig zijn en waarheid erkennen, zonder dat geen gerechtigheid en barmhartigheid.

<https://dominicanen.nl/2020/10/er-zijn-geen-anderen-geen-zij-er-is-alleen-wij/>